

Sygn. akt: I C 1308/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	protokolant Agnieszka Bronk-Marwicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 grudnia 2017 r. w G.

sprawy z powództwa **T. D.**

przeciwko **G. D.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda uznając je za uiszczone.

Sygnatura akt: I C 1308/16

UZASADNIENIE

Powód T. D. wniósł pozew przeciwko G. D. domagając od pozwanej zapłaty kwoty 10.000 zł tytułem rozliczenia nakładów poniesionych z majątku osobistego na majątek wspólny na podstawie art. 45 § 1 k.r.o.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że będąc kawalerem nabył w dniu 25 marca 1999r. działkę, dla której Sąd Rejonowy w Kościerzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 2.000 zł. W czasie trwania małżeństwa w dniu 27 października 2006r. powód sprzedał tę nieruchomość za kwotę 15.000 zł, zaś w dniu 17 listopada 2006r. za pieniądze uzyskane ze sprzedaży ww. nieruchomości strony nabyły do majątku wspólnego udział wynoszący 1/3 część w nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w Kościerzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 5.000 zł. Cena została w całości pokryta z pieniędzy pochodzących ze sprzedaży działki należącej wyłącznie do powoda. W 2015r. strony rozwiódły się i ustała pomiędzy nimi wspólność majątkowa małżeńska. W dniu 8 czerwca 2016r. strony sprzedały przypadające im udziały w nieruchomości za kwotę 20.000 zł, przy czym każda z nich otrzymała po 10 000 zł. Powód podnosi, iż jego nakład na zakup ww. nieruchomości wynosił 100 % rynkowej wartości, a w chwili sprzedaży otrzymał jedynie połowę uzyskanej ceny.

(pozew k. 4-6, pismo procesowe powoda z dnia 6 marca 2017r. k. 47-49)

Pozwana G. D. wniosła o oddalenie powództwa.

(protokół rozprawy k. 59v)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 25 marca 1999r. przed notariusz I. B. prowadzącą kancelarię notarialną w K. (rep. A 620/1999) powód T. D. nabył niezabudowaną działkę gruntu nr (...) o powierzchni 0,0803 ha położoną w W., dla której Sąd Rejonowy w Kościerzynie prowadzi księgę wieczystą nr (...) za kwotę 2.000 zł, dokonując nabycia do majątku osobistego, będąc kawalerem.

(dowód: umowa sprzedaży z dnia 25 marca 1999r. k. 9-12)

W dniu 12 czerwca 2004r. T. D. zawarł związek małżeński z pozwaną G. D..

(dowód: przesłuchanie powoda płyta CD k. 71)

Od 22 stycznia 2004r. powód jest członkiem Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.. W 2003r. powód nie zawierał ze (...) żadnej umowy pożyczki.

(dowód: pismo (...) im. (...) z dnia 19 października 2017r. k. 66)

Przed zawarciem związku małżeńskiego powód zawarł umowę pożyczki ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. na sfinansowanie kosztów wesela.

(dowód: przesłuchanie powoda płyta CD k. 71)

Na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 27 października 2006r. przed notariusz I. B. prowadzącą kancelarię notarialną w K. (rep. A 6871/2006) powód sprzedał ww. nieruchomość położoną w W. za kwotę 15.000 zł.

(dowód: umowa sprzedaży z dnia 27 października 2006r. k. 13-16)

Na podstawie umowy sprzedaży i darowizny zawartej w dniu 17 listopada 2006r. przed notariusz I. B. prowadzącą kancelarię notarialną w K. (rep. A 7230/2006) powód T. D. i pozwana G. D. nabyli udział wynoszący 1/3 części w prawie własności niezabudowanej działki gruntu nr (...) o powierzchni 0,3024 ha, położonej w N., objętej księgą nr (...) za cenę 5.000 zł, a zgodnie ze złożonym oświadczeniem – nabycia dokonali do majątku objętego wspólnością ustawową.

(dowód: umowa sprzedaży i darowizny z dnia 17 listopada 2006r. k. 17-22)

W czasie trwania małżeństwa obie strony pracowały, przy czym pozwana na półtora etatu. Powód uzyskiwał wynagrodzenie w kwocie 1.800 zł brutto. W 2015r. strony rozwiódły się.

(dowód: przesłuchanie powoda płyta CD k. 71)

Na mocy umowy przeniesienia prawa własności zawartej w dniu 8 czerwca 2016r. przed notariuszem M. B. prowadzącą kancelarię notarialną w K. (rep. A 2639/2016) w wykonaniu uprzednio zawartej umowy warunkowej sprzedaży z dnia 6 maja 2016r. – objętej aktem notarialnym rep. A nr (...) notariusz M. B. prowadzącej kancelarię notarialną w K. – G. D. i T. D. przenieśli udział wynoszący 1/3 części w prawie własności ww. działki gruntu nr (...) o powierzchni 0,3024 ha, położonej w N.. Jednocześnie, strony oświadczyły, że cena sprzedaży została zapłacona – stosownie do posiadanych przez nich udziałów – tj. dla G. D. i T. D. w kwotach po 10.000 zł.

(dowód: umowa przeniesienia prawa własności z dnia 8 czerwca 2016r. k. 24-27)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz dowodu z przesłuchania powoda T. D..

W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wiarygodności i autentyczności powołanych wyżej dokumentów. Podkreślić należy, iż dokumenty w postaci aktów notarialnych miały charakter dokumentów urzędowych, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała w trybie przepisów art. 252 k.p.c. przysługujących tym dokumentom domniemań autentyczności oraz prawdziwości treści powołanych dokumentów z prawdą. Sąd nie dopatrył się także żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentu prywatnego w postaci pisma Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. F. S. w G. z dnia 19 października 2017r., albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tego dokumentu ani nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod nim nie złożyły oświadczenia w nim zawartego.

Natomiast, jedynie za częściowo wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda T. D.. Sąd nie dopatrył się żadnych podstaw do kwestionowania zeznań powoda co do samego faktu zawarcia ww. umów sprzedaży czy okresu, w jakim strony pozostawały w związku małżeńskim. W tym zakresie zeznania powoda znalazły potwierdzenie w treści dowodów z dokumentów i nie były kwestionowane przez stronę przeciwną. Natomiast, za całkowicie gołosłowne należało uznać zeznania powoda na okoliczności związane z poniesieniem nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci przeznaczenia środków uzyskanych ze sprzedaży działki w miejscowości W. na zakup udziału w prawie współwłasności działki położonej w miejscowości N.. W tym względzie zeznania powoda stoją w sprzeczności z treścią aktu notarialnego, a nadto – poza zeznaniami – powód nie zaoferował żadnych wiarygodnych dowodów na podstawie których możnaby pozytywnie zweryfikować jego zeznania. Jednocześnie, powód przyznał, że jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego zawarł umowę pożyczki celem pozyskania środków na sfinansowanie wesela, stąd nie można wykluczyć, iż środki uzyskane ze sprzedaży działki w W. posłużyły na spłatę tego zobowiązania.

W niniejszej sprawie powód T. D. domagał się rozliczenia poniesionych przez niego nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny. Podstawę prawną roszczenia powoda stanowił przepis art. 45 § 1 k.r.o., zgodnie z którym każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależało przede wszystkim od ustalenia, czy doszło nabycia spornego udziału w wysokości 1/3 części w prawie współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości N. za środki pochodzące ze sprzedaży prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości W., która wchodziła w skład majątku osobistego powoda. Zważyć należy, iż zgodnie z treścią art. 33 pkt 10 k.r.o. do majątku osobistego każdego z małżonków należą m.in.: przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Powyższy przepis dotyczy tzw. surogacji. W najogólniejszym ujęciu istota surogacji przewidzianej w art. 33 pkt 10 polega na zaliczeniu do majątku osobistego przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności przez każdego z małżonków w zamian za przedmioty stanowiące jego majątek osobisty (por. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2018). W wyroku z dnia 12 maja 2000r. V CKN 50/00, L. Sąd Najwyższy określił przesłanki przewidzianej w art. 33 pkt 3 k.r.o. surogacji. Zgodnie z treścią tego wyroku są nimi dwa wymagania: po pierwsze, aby jedno i to samo zdarzenie spowodowało wyjście określonego przedmiotu z majątku odrębnego i nabycie innego przedmiotu majątkowego, oraz po drugie, aby przedmiot nabyty był uzyskany także w sensie ekonomicznym kosztem majątku odrębnego. Przedmiot nabywany do majątku osobistego powinien zatem być ekwiwalentem przedmiotu, który z majątku wychodzi. Jak wskazuje się w doktrynie ciężar udowodnienia przynależności określonego przedmiotu majątkowego do majątku osobistego spoczywa na tym małżonku, który twierdzi, że przedmiot ten jest surogatem nabytym w zamian za środki pochodzące z jego majątku osobistego (art. 6 k.c.) (por. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Wyd. 5, Warszawa 2018).

Zważyć należy, iż w orzecznictwie sądów powszechnych pojawił się pogląd prawny, zgodnie z którym „skutek surogacji następuje z mocy samego prawa. Nabycie w drodze surogacji nie wymaga zatem ujawnienia w treści czynności prawnej. Do jego osiągnięcia nie jest w szczególności potrzebne oświadczenie woli małżonków. Działanie surogacji

może być jednak zmodyfikowane wolą małżonka, na którego rzecz surogacja ma nastąpić. Mianowicie, małżonek ten może postanowić, że nabyty przedmiot wejdzie w skład majątku wspólnego. Wola uchylenia surogacji musi być wyrażona w tej samej czynności prawnej, przez którą nastąpiło nabycie danego przedmiotu majątkowego” (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 lutego 2011r., II Ca 23/11, L.). W postanowieniu z dnia 28 października 2016r., I Ns 257/15 Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim dodatkowo wskazał, że „analiza poglądów wyrażonych w wypowiedziach judykatury i nauki prawa prowadzi do konkluzji, że dopiero niezłożenie przez małżonków jakichkolwiek oświadczeń woli co do tego do jakiego majątku nabywają dany przedmiot lub też złożenie oświadczenia, że nabycie następuje do majątku osobistego jednego z nich, otwiera Sądowi drogę do badania czy mamy do czynienia z realizacją zasady surogacji. W przeciwnym razie, tj. wówczas gdy małżonkowie postanowili, że nabywają dany przedmiot do majątku wspólnego, należy uznać, że dokonali rozporządzenia swoim majątkiem osobistym na rzecz majątku wspólnego. Nie ma podstaw do tego, aby odbierać małżonkom prawo do wyłączenia zasady surogacji w drodze stosownego oświadczenia woli.”. Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela powyższy pogląd.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, iż w przedmiotowej sprawie doszło do wyłączenia surogacji wskutek wyraźnego oświadczenia uczestników czynności prawnej. W umowie sprzedaży i darowizny zawartej w dniu 17 listopada 2006r. w formie aktu notarialnego powód i pozwana zgodnie oświadczyli, że nabycia udziału wynoszącego 1/3 części w prawie własności niezabudowanej działki gruntu nr (...) o powierzchni 0,3024 ha, położonej w N., objętej księgą nr (...), dokonują do majątku objętego wspólnością ustawową. Powód nie powoływał się w toku niniejszego postępowania na żadne wady tego oświadczenia woli. Przeciwnie – potwierdził, iż akt zapisu aktu notarialnego był zgodny z jego ówczesną wolą bowiem nie myślał wówczas, że rozstanie się z pozwaną. W tym stanie rzeczy uznać należało, że przedmiotowy udział we współwłasności nieruchomości wszedł do majątku wspólnego stron. Skoro tak, to po ustaniu wspólności ustawowej, zgodnie z treścią art. 43 § 1 k.r.o. obojgu małżonkom przypadły udziały w tym majątku w równej wysokości. Konsekwencją tego był podział ceny uzyskanej ze sprzedaży ww. udziału pomiędzy małżonków po połowie. Z powyższego zatem wynika jednoznacznie, że nie ma żadnych podstaw do dokonania rozliczenia nakładów, jakiego żąda powód.

Z powyższych względów – na mocy art. 45 § 1 k.r.o. a contrario – powództwo należało oddalić.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy obciążył nimi przegrywającego powoda, jednocześnie uznając je za uiszczone.